

SUBJECT CODE NO:- Z-1103
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2017
History -IV
(Twentieth Century Maharashtra A.D.1905-A.D.1960)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 A] Fill in the blanks (Attempt all)

05

1. On 1st January 1880, Lokmanya Tilak established ----- school at Pune.
2. ----- day was decided to follow as an independence day in civil Disobedience movement
3. Bahishkrut Hitkarini sabha was established in ----- A.D.
4. Aarya samaj was formed by ----- in India
5. ----- made sacrifice against foreign garments truck in Mumbai

अ] रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. १ जानेवारी १८८० रोजी लोकमान्य टिळकांनी पुणे येथे ----- स्कूलची स्थापना केली
2. सविनय कायदेभंग चळवळीच्या कार्यक्रमात ----- हा दिवस स्वातंत्र्यदिन म्हणून पाळण्याचे ठरले
3. बहिष्कृत हितकारिणी सभेची स्थापना ----- साली झाली
4. भारतात आर्य समाजाची स्थापना ----- यांनी केली
5. मुंबई येथे परदेशी कपड्यांच्या ट्रकसमोर ----- यांनी बलिदान केले

B] Answer in one sentence(Attempt all)

05

1. Who formed Home rule league in India ?
2. In which newspaper Mahatma Gandhi gave a message of 'Quit India' for British
3. The centre of which two movements, the Jeddhe Mansion had become?
4. On which day Hyderabad state released from Nizam power?
5. Who gave a detail statement before Dar Commission?

ब] एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. भारतात होमरूल लीगची स्थापना कोणी केली ?
2. गांधीजींनी ब्रीटीशांना 'भारत छोडो' हा संदेश कोणत्या वृत्तपत्रातून दिला
3. जेथे मॅसनन ही वास्तू कोणत्या दोन चळवळींचे केंद्र बनली होती?
4. हैद्राबाद संस्थान निजामच्या वर्चस्वातून कोणत्या दिवशी मुक्त झाले ?
5. दार कमिशन समोर सविस्तर निवेदन कोणी दिले

Q.2 A] Explain concepts/terms/units/events (Any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Partition of Bengal
2. August revolution
3. Vedokt Prakaran (A.D. 1901-1905)
4. Hyderabad state congress

अ] संकल्पना / संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. बंगालची फाळणी
2. ऑगस्ट क्रांती
3. वेदोक्त प्रकरण (इ.स.१९०१ - १९०५)
4. हैद्राबाद स्टेट काँग्रेस

B] Attempt in short (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the reasons of failure of quit India movement.
2. Give information about Nashik kalaram mandir sattyagraha
3. Evaluate the work of Maharashtra Parishad
4. Give information about Akola treaty in short

ब] थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. भारत छोडो चळवळीच्या अपयशाची करणे सांगा
2. नाशिकच्या काळाराम मंदिर सत्याग्रहाची माहिती थोडक्यात सांगा
3. महाराष्ट्र परिषदेच्या कार्याचे थोडक्यात मूल्यमापन करा
4. अकोला कराराविषयी थोडक्यात माहिती द्या

Q.3

Answer in detail (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Give the detail information of four point formulas of Lokmanya Tilak
2. Give the information of Contribution of Dr. Panjabrao Deshmukh in educational field of Maharashtra.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

1. टिळकांच्या चतुःसुत्रीची सविस्तर माहिती द्या
2. महाराष्ट्रातील शिक्षण क्षेत्रातील डॉ.पंजाबराव देशमुख यांचे कार्य स्पष्ट करा

SUBJECT CODE NO:- Z-1102
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2017
History -III
(History of the Marathas A.D.1707-A.D.1818)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1A] Fill in the blanks (Attempt all)

05

1. ----- brought the charter of chauthi and sardeshmukhi for shahu , from Badshaha shah Alam
2. Peshwa Bajirao first had the Robes of 'Peshwa ' Authority pot 17 April 1720 at -----
3. ----- was the original name of Nanasaheb Peshwa
4. Madhavrao Peshwa had post at ----- year old age
5. ----- was the main karbhari of Narayanrao Peshawa

अ] रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. बादशहा शहाआलम कडून चौथाई व सरदेशमुखीची सनद ----- यांनी मिळवून दिली
2. पहिला बाजीराव पेशवा यास १७ एप्रिल १७२० रोजी ----- येथे पेशवे पदाची वस्त्रे मिळाली
3. ----- हे नानासाहेब पेशव्याचे खरे नाव होते
4. माधवराव पेशवा हे ----- वर्ष वय असताना पेशवे झाले
5. ----- हे नानासाहेब पेशव्याचे मुख्य कारभारी होते

B] Answer in one sentence(Attempt all)

05

1. Where shahu announced his successorship of Maratha empire
2. Where was the meeting held within peshwa Bajirao first and Nizam?
3. How many military campaign done by Nanasaheb peshwa towards north?
4. Which was the main aim behind the Karnataka campaign of madhvarao peshwa?
5. Which was Maratha sardar faced the Naval fleet attack by English campaign navy?

ब] एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. शाहूला मराठा सत्तेचे वारसदार म्हणून कोठे घोषित केले ?
2. पेशवा बाजीराव पहिला आणि निजाम यांची भेट कोठे झाली ?
3. नानासाहेब पेशवे यांनी उत्तरेकडे एकूण किती स्वाऱ्या केल्या?
4. माधवरावच्या कर्नाटक स्वारीचा मुख्य उद्देश कोणता होता ?
5. इंग्रजांच्या आरमारी आक्रमणाला कोणत्या मराठा सरदारने तोंड दिले?

Q.2 A] Explain concepts/terms/units/events (Any two)

10

(Word limitation minimum 60for each answer)

1. War of khed
2. Chauthai
3. Maratha mandal
4. Barbhai conspiracy

अ] संकल्पना / संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. खेडचे युद्ध
2. चौथाई
3. मराठा मंडळ
4. बारभाई कारस्थान

B] Attempt in short (any two)

10

(Word limitation minimum 60for each answer)

1. Explain the achievements of Balaji Vishwnath ?
2. Narrate the work of peshwa Bajirao first?
3. Write the importance of third battle of panipat?
4. Discuss the revival of Maratha power under peshwa Madhavrao first.

ब] थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. बालाजी विश्वनाथची कामगिरी स्पष्ट करा
2. पहिल्या बाजीराव पेशव्याचे कार्य सांगा
3. पानिपतच्या तिसऱ्या लढाईचे महत्व सांगा
4. पेशवा माधवराव प्रथमच्या काळातील मराठा सत्तेच्या पुनरुज्जीवनावर चर्चा करा

Q.3 Answer in detail (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Estimate the causes of decline of Maratha power
2. Write in detail about the administration system of peshwa period?

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

1. मराठा सत्तेच्या ऱ्हासाच्या कारणांचा आढावा घ्या
2. पेशवेकालीन प्रशासकीय व्यवस्थेची सविस्तर माहिती लिहा

SUBJECT CODE NO:- Z-1298
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem -I) Examination March/April 2017
History -II (History of Modern Maharashtra- A.D.1818-A.D. 1905)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attention is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खूण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q1. A Fill in the blanks (attempt all)

5

1. -----system banned by Lord Bentik in A.D.1829.
2. Third Anglo-Maratha war held during----- period
3. Rayatwari system started in Bombay presidency since-----A.D.
4. Known as the father of Marathi News paper-----
5. -----Established the orphanage name 'Anath Balikashram'

रिकाऱ्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. इ.स. 1829 मध्ये लॉर्ड बेंटीगने-----पद्धत बंद केली.
2. तिसरे इंग्रज-मराठा युद्ध-----यांच्या काळात झाले.
3. इ.स.-----पासून रयतवारी पद्धत मुंबई प्रांतात सुरु केली.
4. मराठी वृत्तपत्राचे जनक-----यांना म्हटले जाते.
5. अनाथ बालिकाश्रमाची स्थापना-----यांनी केली.

5

B) Answer in a sentence (attempt all)

1. What word was to call the 'Atishudra'
2. How many balutedar in number's at village.
3. Who developed the police structure in Maharashtra.
4. Who announced the 500 Rupees gift for capture to Umaji Naik.
5. What was the meaning of moderates

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. अतिशूद्रांना काय म्हटले जाई.
2. बलुतेदारांची संख्या किती होती.
3. पोलीस यंत्रणेची महाराष्ट्रातील उभारणी कोणी केली.
4. उमाजी नाईकास पकडण्यासाठी कोणी 500 रु चे बक्षीस जाहीर केले.
5. मवाळवादी म्हणजे काय.

Q2. A Explain concepts/ terms/ units/ events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Communalism.
2. Darpan.
3. Educational Thought's of Mahatma Jyotiba Phule
4. Revolt of Umaji Naik.

संकल्पना / संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. जातीयता
2. दर्पण
3. महात्मा जोतीबा फुले यांचे शैक्षणिक विचार
4. उमाजी नाईकाचे बंड.

B Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Write an information about Third Anglo-Maratha war.
2. Describe the Educational and Newspaper work's of Christian missionaries.
3. Explain the social works of Justice Mahadev Govind Ranade.
4. Evaluate the works of moderates in congress.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. तिसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धाची माहिती द्या.
2. ख्रिश्चन मिशनर्यांचे शैक्षणिक व वृत्तपत्रे क्षेत्रातील कार्य स्पष्ट करा.
3. न्यायमूर्ती महादेव गोविंद रानडे यांचे सामाजिक कार्य स्पष्ट करा.
4. मवाळांच्या कार्याचे मुल्यांकन करा.

Q3. Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Estimate the British administration and land revenue system policy during 19th century in Maharashtra.
2. Give the information in detail about Vasudev Balwant Phadke as first rebellion in Maharashtra.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. 19व्या शतकातील महाराष्ट्रातील ब्रिटीशांचे प्रशासन व जमिनमहसूल विषयक धोरणांचा आढावा घ्या.
2. महाराष्ट्रातील आद्य क्रांतिकारक या नावाने वासुदेव बळवंत फडके यांच्या कार्याची सविस्तर माहिती द्या.

SUBJECT CODE NO:- Z-1297
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem -I) Examination March/April 2017
History -I (Shivaji and His Times-A.D. 1630 -A.D.1707)

[Time: 2 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All Questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attention is prohibited.

1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

5

1. Chitnis Bakhar written by-----.
2. More of Javali had titled as-----From Adilshaha.
3. Adilshaha send to -----for killing Shivaji Maharaj.
4. Shahistekhan staid in poona at-----.
5. -----did the second coronation of Shivaji Maharaj.

रिकांम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

1. चिटणीस बखर-----यांनी लिहिली.
2. जावलीच्या मोरे यांना आदिलशहाने-----हा किताब दिला.
3. शिवाजी महाराजांना ठार करण्यासाठी आदिलशहाने-----या सरदारास पाठविले.
4. शाहिस्तेखान पुण्यात-----येथे मुक्कामी होता.
5. शिवाजी महाराजांचा दुसरा राज्याभिषेक-----यांनी केला

B) Answer in a sentence (attempt all)

5

1. Who wrote the Anupuran?
2. Who did a coil around the Panhala Fort?
3. Where was Chatrapati Sambhaji captured?
4. Who lead the war of Independence after the death of Chatrapati Rajaram?
5. Who was the muslim servant of Shivaji Maharaj?

2017

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. अनुपुराण हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
2. पन्हाळा किल्ल्याभोवती कोणी वेढा दिला?
3. छत्रपती संभाजी महाराजांना कोठे पकडण्यात आले?
4. छत्रपती राजारामाच्या मृत्यूनंतर मराठ्यांचा स्वातंत्र्ययुद्धाचे नेतृत्व कोणी केले?
5. शिवाजी महाराजांचा मुस्लीम नौकर कोण होता?

Q.2 A) Explain concepts / terms / units/ event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Jiva mahala.
2. Surat loot.
3. Agra visit.
4. Rajyavyawhar kosh

संकल्पना/ संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. जीवा महाला
2. सुरतेची लूट
3. आग्रा भेट
4. राज्यव्यवहार कोश

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. How the work of Saints was helpful for the rise of Maratha power?
2. Describe the campaign of Shivaji maharaj to Javali region.
3. Explain the objects of mirja Raje Jaisinh Invasion.
4. Describe the struggle of Mughal-maratha conflict in chatrapati Rajaram period.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. मराठ्यांच्या उदयाला संतांची कामगिरी कशी उपयुक्त ठरली ते लिहा?
2. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या जावळी मोहिमेचे वर्णन करा.
3. मिर्जा राजे जयसिंहाच्या स्वारीचा उद्देश स्पष्ट करा.
4. छत्रपती राजारामाच्या काळातील मुघल-मराठा संघर्षाचे वर्णन करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the Relation between Chatrapati Sambhaji and European power.
2. Describe the revenue system of Chatrapati Shivaji.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. छत्रपती संभाजी राजांचे युरोपीयन सत्ते सोबतचे संबंध स्पष्ट करा.
2. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या महसूल व्यवस्थेचे वर्णन करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1114
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
History – VII
History of India (B.C.300- A.D.650)

[Time:1:30Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- ४) कोणतीही लाक्षवेदक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1

- A) Fill in the blanks (attempt all)
- i) was known as the greatest emperor of chalukya dynasty
 - ii)..... was the founder of shung dynasty.
 - iii) Puranas are in total..... number.
 - iv) Satavahanas original place was
 - v) was the royal poet and war minister in the court of samudragupta
- रिकाभ्या जागा भर (सर्व अनिवार्य)
- १) चालुक्य घराण्यातील सर्वश्रेष्ठ सम्राट महणून..... ओळखले जाते
 - २) शुंग वंशाचा स्थापना..... हा होता
 - ३) पुराणस-----इतके आहेत.
 - ४) सातवाहनांचे मुळस्थान..... होते
 - ५)..... हा समुद्रगुप्तांच्या दरबारी राजकवी व युध्मंन्त्री होता

05

- B) Answer in a sentence (attempt all)
- i) Who was the husband of Queen Nagvita?
 - ii) Which was the capital of Cholas?
 - iii) Who organized the fourth Buddhist conference?
 - iv) Who is known as last great company of ancient India?
 - v) Which period is known as the sangam age?

05

एका वाख्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) नागीणकेचा पती कोण होता ?
- २) चोलांची राजधानी कोणती ?
- ३) चौथी बौद्ध धर्मपरिषद कोणी आयोजित केली ?
- ४) प्राचीन भारताचा इतिहासातील शेवटचा मोगल सम्राट म्हणून कोणाला ओळखले जाते ?
- ५) कोणत्या कालखंडाला 'संगम काळ' म्हणून ओळखले जाते

Q.2 A) Explain concept / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- i) Archeology
- ii) Wallabhi University
- iii) Feodalism
- iv) Faith, blind faith (Superstitions)

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा

- १) पुरातत्व
- २) वालाभी विद्यापीठ
- ३) संरजामाशाही
- ४) श्रद्धा - अंधश्रद्धा

B) Attempt in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- i) Name the status of women in ancient India
- ii) Evaluate the works of Gautamiputra Satkarni
- iii) Narrate the political history of Vakatoka
- iv) State the works of Chandragupta II

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्राचीन भारतीय स्त्रियांचा दर्जा रेखाटा
- २) गौतमी पूत्र सातकर्णीचा कार्याचे मूल्यांकन करा
- ३) वाकटकांचा राजकीय इतिहास रेखाटा
- ४) चंद्रगुप्त II याची कामगिरी सांगा

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

- i) Explain the contribution of Satrahanas in Indian Culture.
- ii) Evaluate the works of Kanishka

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) सातवाहनाचे भारतीय संस्कृतीतील योगदान स्पष्ट करा
- २) कनिष्काच्या कामगिरीचे मूल्यांकन करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1476
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
History - VIII
History of India (B.C. 300 - A.D. 650)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- v)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1

Explain the concepts/ terms/units/ events(any two)

10

1. Hu-En-Tsang
2. Coins
3. Shaiv cult
4. Nalanda University

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना/ स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. ह्यु - एन त्संग
2. नाणी
3. शैवपंथ
4. नालंदा विद्यापीठ

Q.2

Write answers in short(any two)

10

1. Explain the contribution of samudragupta?
2. Explain the teachings of Vardhaman Mahavir?
3. Give an account of administration system in Rashtrakuta period
4. Write a note on inscriptions of emperor Ashoka.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. समुद्रगुप्ताची कामगिरी स्पष्ट करा

2017

2. वर्धमान महावीरांची शिकवण स्पष्ट करा ?
3. राष्ट्रकुटकालीन प्रशासन व्यवस्थेचा आढावा द्या?
4. सम्राट अशोकाच्या शिलालेखाबद्दल माहिती लिहा ?

Q.3

Write the answer in detail (any one) ;

- i) Explain the social and religious condition of satavahanas period?
- ii) Write an essay on Buddhist religion conferences?

10

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)

- i) सातवाहन कालीन सामाजिक व धार्मिक परिस्थिती स्पष्ट करा
- ii) बौद्ध धर्म परिषदावर निबंध लिहा

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1476
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
History - VIII
History of Soviet Union (A.D.1917 - A.D.1985)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- v)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1

Explain the concepts/ terms/units/ events(any two)

10

1. Five year plan
2. Kosygin
3. capitalism
4. Disintegration of soviet

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना/ स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. पंचवार्षिक योजना
2. कोसिजिन
3. भांडवलवाद
4. सोव्हिएटचे विघटन

Q.2

Write answers in short(any two)

10

1. Explain the causes of Russian revolution
2. Discuss the cold war
3. Explain the contribution of Khrushchev
4. Discuss the relation between Russia and India.

2017

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. रशियन क्रांतीची कारणे स्पष्ट करा
2. शीत युद्धाची चर्चा करा
3. खुश्चेव्हचे योगदान स्पष्ट करा
4. रशिया आणि भारत संबंधांची चर्चा करा

Q.3

Write the answer in detail (any one)

- i) Write an essay on economic progress of soviet union
- ii) Explain the causes of disintegration of soviet Russia

10

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)

- i) सोव्हिएट युनियनच्या आर्थिक विकासावर निबंध लिहा.
- ii) सोव्हिएट रशियाच्या विघटनाची कारणे स्पष्ट करा

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1475
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
History – VII
History of Mughal India (A.D. 1526-A.D. 1707)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- v)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1

Explain the concepts/ terms/units/ events(any two)

10

1. Battle of Haldighat
2. Jiziya
3. Manasabadari
4. Position of women during Mughal period

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना/ स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. हळदीघाटाची लढाई
2. जिझिया
3. मनसबदारी
4. मुघलकालीन स्त्रीजीवन

Q.2

Write answers in short(any two)

10

1. Narrate in short of the conflict between Humayun and Shershaha
2. Explain the policy of South India by Akbar
3. Give the information about provincial administration during Mughal period
4. Write in short about painting during Mughal period

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. हुमायून व शेरशहा संघर्षाचे थोडक्यात वर्णन करा
2. अकबराचे दक्षिण भारतविषयक धोरण स्पष्ट करा
3. मुघलकालीन प्रांतिक प्रशासनाविषयी माहिती द्या
4. मुघल कालीन चित्रकलेविषयी थोडक्यात माहिती द्या.

2017

Q.3

Write the answer in detail (any one);

- i) Narrate the literary sources of Mughal history.
- ii) Discuss in short about trade and industry during Mughal period.

10

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)

- i) मुघल इतिहासाची वाङ्मयीन साधने वर्णन करा
- ii) मुघल कालीन व्यापार व उद्योग धंद्याविषयी थोडक्यात चर्चा करा

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- Z-1309
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
History - V History of Early India (Up to B.C.300)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue and black pen only.
- iii) Use pencil for diagram.
- iv) Use for any signs, attracting attentions is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii)फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv)कोणतेही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all) 05
- i) According to Sir Mortimer Wheeler, ----- was the basic script of history.
 - ii) On the bank of ----- river in Punjab, Harappa town discovered.
 - iii) ----- coins used for exchange as currency in Rigvedic period.
 - iv) -----Mauryan emperor accepted and spread the Buddhist Religion.
 - v) ----- was the capital of Gandhar Janpad.
- अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य) ०५
- i) सर मार्टिमेर व्हीलर यांच्या मते,----- ही इतिहासाची मुळाक्षरे होत.
 - ii) पंजाबमध्ये ----- नदिकाठी हरप्पा शहराचा शोध लागला.
 - iii) ऋगवेद काळात विनिमयासाठी ----- या नाण्याचा वापर केला जाई.
 - iv) ----- या मौर्य सम्राटाने बौद्ध धर्माचा स्विकार व प्रचार केला.
 - v) ----- ही गांधार महाजनपदाची राजधानी होती.
- B) Answer in a sentence. (Attempt all) 05
- i) Which was the main goddess of the people of Indus culture?
 - ii) How many kind of marriage during Later vedic period as accepted by society?
 - iii) Who was the Greek king, accepted Buddhist Religion?
 - iv) How many Thirthankar happened in Jain religion?
 - v) Which was the great Mahajanpad within 16 Mahajanpadas ?
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य) ०५
- i) सिंधू संस्कृतीतील लोकांची प्रमुख देवता कोणती होती?

- ii) उत्तरवेदकाळात समाजमान्य विवाह प्रकार एकूण किती होते?
- iii) कोणत्या ग्रीक राजाने बौद्ध धर्माची दीक्षा घेतली होती?
- iv) जैन धर्मात एकूण किती तीर्थंकर होऊन गेले?
- vi) सोळा महाजनपदांपैकी सर्वश्रेष्ठ महाजनपद कोणते?

Q.2 A) Explain concept / terms / units / events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- i) Kautilya's Arthshashtra
- ii) Great Bathroom of Indus Civilization
- iii) Epic
- iv) Megasthenis.

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटक / घटना स्पष्ट करा.

- i) कौटिल्याचे अर्थशास्त्र
- ii) सिंधु संस्कृतीतील महास्नानगृह
- iii) महाकाव्ये
- iv) मगस्थेनिस

B) Attempt in short (any two)

- (Word limitation minimum 60 for each answer.)
- i) Give the importance of Inscription in the writing of Ancient Indian History.
- ii) Explain the status of women during the Early Vedic period.
- iii) Explain the causes of downfall of Buddhism.
- iv) Give the information about the philosophy of charvaka.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- i) प्राचीन भारतीय इतिहासलेखनात शिलालेखांचे महत्व स्पष्ट करा.
- ii) पूर्ववेदकालिन स्त्रियांचा दर्जा स्पष्ट करा.
- iii) बौद्ध धर्माच्या जहासाची करणे स्पष्ट करा.
- iv) चार्वाक तत्त्वज्ञानाविषयी माहिती द्या.

Q.3 Answer in detail. (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer) 20

- i) Explain the social and Religious Life of Indus valley civilization.
- ii) Explain the ability of the king Ashoka.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

- i) सिंधु संस्कृतीतील सामाजीक व धार्मिक जीवन स्पष्ट करा.
- ii) सम्राट अशोकाची योग्यता स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1115
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
History - VIII
History of Mughal India (A.D. 1526 -A.D. 1757)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना कराय़ास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks.

05

- 1) Holy Scripture 'Humayunnama' written by
- 2) this a battle between Baber & Ranasang.
- 3) New religious established king of Akbar.
- 4) sikkh religious guru established Khalsa tradition.
- 5) The place of at which is construct 'Bibi ka Makbara'.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) 'हुमायुननामा' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- २) बाबर व रानासंग यांच्यात ही लढाई झाली.
- ३) सम्राट अकबराने या नवीन धर्माची स्थापना केली.
- ४) खालसा संप्रदायाची स्थापना या शीख धर्मगुरूने केली.
- ५) 'बीबी का मकबरा' ही वास्तू ठिकाणी आहे.

05

B) Answer in a sentences (Attempt all)

- i) Who is the founder of Mughal Empire?
- ii) Which is the last element on Shersha's administration?
- iii) Who has written the holly book 'Ramcharitmanas'?
- iv) Which was king of Mughal , famous for golden period of drawing?
- v) Which was king of Mughal ,in whose court was Birbal?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- १) मुघल साम्राज्याची स्थापना कोणी केली?
- २) शेरशाहाच्या प्रशासन व्यवस्थेचा सर्वात शेवटचा घटक कोणता?
- ३) 'रामचरितमानस' हा हिंदी ग्रंथ कोणी लिहिला?
- ४) कोणत्या मुघल सम्राटाचा काळ चित्रकलेसाठी सुवर्णकाळ होता?
- ५) बिरबल कोणत्या मुघल सम्राटाच्या दरबारात होता?

Q.2 A) Explain concepts/terms/Units/events.(Any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- i) Khafi Khan
- ii) Battle of Khanua
- iii) Zamindars
- iv) Sufism.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) खाफीखान
- २) खाउनाचे युद्ध
- ३) जमीनदार
- ४) सुफी संप्रदाय.

B) Attempt in short.(Any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- i) Discuss on foreign sources in Mughal Indian history.
- ii) Discuss on land revenue system in the Mughal period.
- iii) Describe the status of women during the Mughal period.
- iv) Review of architecture in the Shahajahan period.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) मुघल भारताच्या इतिहासाची परकीय साधने थोडक्यात लिहा.
- २) मुघल कालीन जमीन महसूल पद्धतीची चर्चा करा.
- ३) मुघल कालीन स्त्रियांच्या दर्जाचे वर्णन करा.
- ४) इतिहासकालीन स्थापत्याचा थोडक्यात आढावा घ्या.

Q.3 Answer in detail.(Any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- a) Narrate in detail about the causes of decline of Mughal Empire.
- b) Give the detail information the central and region administration of Mughal period.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- अ) मुघल साम्राज्याच्या न्हासाची कारणे सविस्तर वर्णन करा.
- ब) मुघल कालीन केंद्रीय व प्रांतिक प्रशासनाची सविस्तर माहिती द्या.

SUBJECT CODE NO:- Z-1115
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
History-VIII
History of Earlier India (A.D.650 -A.D.1200)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना कराय़ास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks.(Attempt all)

05

- 1) was founded the Vikramshila University.
- 2) Chaityakari title accepted by king.
- 3) First war of Tarain held in A.D.
- 4) Basaveshwar died at A.D.
- 5) was the founder of dynasty.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) याने विक्रमशीला विद्यापीठाची स्थापना केली.
- २) चैत्यकारी पदवी या राजाने घेतली.
- ३) तराईनचे पहिले युद्ध इ.स. मध्ये झाले.
- ४) बसवेश्वरांचा मृत्यू इ.स. मध्ये झाला.
- ५) कलचुरी वंशाचा मूळपुरुष हा होता.

B) Answer in a sentence.(Attempt all)

05

- 1) Who was the author of Basavpuram?
- 2) In whom period Muhammad bin kasim invaded sindh?
- 3) Who was the collector of land revenue in Cholas period?
- 4) Who formed Gurjarar pratihar?
- 5) Which was the title of king Rajadhiraj first?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- १) बसवपुराण या ग्रंथाचा लेखक कोण आहे?
- २) सिंध प्रांतावर मोहम्मद बिन कासीमने कुणाच्या काळात आक्रमण केले?
- ३) चौलकाळात भूमीकर कोण वसूल करत असे?
- ४) गुर्जर प्रतिहार राजवंशाची स्थापना कोणी केली?
- ५) पहिला राजाधिराज या राजाने कोणती पदवी लावली?

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events.(Any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Shilahar of Northern Konkan
- 2) Feudalism
- 3) Nandiwarma
- 4) Dravid style of art.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) उत्तर कोकणचे शिलाहार.
- २) सरंजामशाही
- ३) नंदीवर्मा
- ४) द्रविड कला शैली.

B) Attempt in short.(Any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write an essay on Vaishnavit cult?
- 2) Give an information about dynasties of Rajput rulers?
- 3) State the differences between Nath cult within insides?
- 4) Explain the status of women during A.D.650 to A.D.1200?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) वैष्णव संप्रदायावर निबंध लिहा.
- २) राजपुतांच्या विविध घराण्यांची माहिती द्या.
- ३) नाथ पंथातील पोटभेद सांगा.
- ४) इ.स.६५० ते इ.स.१२०० या काळखंडातील स्त्रियांचा दर्जा स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail.(Any One.)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the circumstances in change within the Agriculture based social system in early medieval India?
- 2) Explain the Sanskrit language sources of early medieval India?

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) पूर्वमध्यकालीन कृषिप्रधान समाजव्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) पूर्वमध्यकालीन भारताच्या इतिहासाची संस्कृत भाषेतील साधने स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1115
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
History-VIII
History of Soviet Union (A.D.1917 - A.D.1985)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना कराय़ास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks.(Attempt all)

05

- i) Czar Pitar had established new capital on the bank of Neva river.
- ii) In 1905, Russian was defeated by country.
- iii) Czar II Nicolus founded new peoples representative assembly named
- iv) Das capital book written by
- v) Stalin's original name was

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) झार पीटरने नवीन राजधानी ही नेवा नदीच्या तीरावर वसविली.
- २) १९०५ मध्ये रशियाचचा राष्ट्राने पराभव केला.
- ३) झार II निकोलसने ही नवीन लोकप्रतिनिधी सभा स्थापन केली.
- ४) दास कॅपिटल हा ग्रंथ याने लिहिला.
- ५) स्टॅलिनचे खरे नाव होते.

05

B) Answer in a sentence.(Attempt two)

- i) What was the name of dynasty of Czar in Russia?
- ii) What was mir?
- iii) What was Southern society?
- iv) Who was the editor of Inskra newspaper?
- v) Which place renamed as Petra grand after World war first?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- १) रशियाच्या झारशाहीच्या घराण्याचे नाव काय होते?
- २) मीर काय होते?
- ३) सदरन सोसायटी काय होते?
- ४) इन्स्क्रा वृत्तपत्राचा संपादक कोण होता?
- ५) प्रथम जागतिक महायुद्धानंतर पेट्राग्रॅड नाव कोणत्या शहराचे ठेवण्यात आले?

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events.(Any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- i) Bolshevic
- ii) Stalin
- iii) Cold War
- iv) Disintegration of Soviet Union.

10

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) बोल्शेविक
- २) स्टॅलिन
- ३) शीत युद्ध
- ४) सोविएत युनियनचे विघटन.

10

B) Attempt in short.(Any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- i) Explain the causes of Russia revolution.
- ii) Discuss the economic policy of Lenin
- iii) Write a note on communist International.
- iv) Write a note on Cheka.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) रशियन राज्यक्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
- २) लेनिनचे आर्थिक धोरणाची चर्चा करा.
- ३) कम्युनिस्ट इंटरनॅशनल वर टिपण लिहा.
- ४) चेकावर टिपण लिहा.

Q.3 Answer in detail.(Any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

i) Explain the first five year plan.

ii) Discuss the effects of Russian revolution.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१) प्रथम पंचवार्षिक नियोजन स्पष्ट करा.

२) रशियन राज्यक्रांतीचे परिणाम चर्चा करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1625
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
History - V
History of Early India (Up to B.C.300)

[Time:1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- i. All questions are compulsory.
- ii. Use blue or black pen only.
- iii. Use pencil for diagrams.
- iv. Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- v. All question carry equal marks.
- i. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- iii. आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv. कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- v. सर्व प्रश्नांना सामान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts/terms/units (any two)

10

- i. Arthashastra of kautilya
- ii. Kalibangan
- iii. Purusharth concept
- iv. Digambar cult.

संकल्पना/ घटक/संज्ञा स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

1. कौटिल्याचे अर्थशास्त्र
2. कालिबंगन
3. पुरुषार्थ संकल्पना
4. दिगांबर पंथ

Q.2 Write answers in short (any two)

10

1. Write in short about Dashrajnya war
2. Explain the importance of Puran Books
3. Give the causes of rise of Jainism
4. State the features of Neolithic age

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. दशराज युद्धावर थोडक्यात माहिती सांगा?
2. पुराणग्रंथाचे महत्व स्पष्ट करा?
3. जैन धर्माच्या उदयाची कारणे सांगा?
4. नवाष्मयुगाची ठळक वैशिष्ट्ये सांगा?

Q.3 Write answer in detail (any one)

1. Give the archaeological sources of ancient Indian History?
2. State the life and teaching of Gautam Buddha?

10

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

1. प्राचीन भारतीय इतिहासाची भौतिक साधने सांगा?
2. गौतम बुद्धाचे चरित्र व शिकवण सांगा

SUBJECT CODE NO:- Z-1310
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
History – VI
History of Delhi Sultanat (A.D.1200 -A.D. 1526)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue and black pen only.
- iii) Use pencil for diagram.
- iv) Use for any signs, attracting attentions is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- ii)फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv)कोणतेही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

- A) Fill in the blanks (attempt all)
- i) ----- was the author of Epic 'prithviraj raso'.
 - ii) Bahamani power was established by -----.
 - iii) Ebrahimkhan Lodi was defeated by Babar at the battle of -----.
 - iv) In the year ----- A.D., the portugues sailer Vasco-D-Gama was come in India.
 - v) Allauddin Kailji was created a ----- department for 'Market price controlling'.

05

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) पृथ्वीराज रसो या महाकाव्याची रचना ----- याने केली.
- २) बहामनी सत्तेची स्थापना ----- यांनी केली.
- ३) बाबराने इब्राहिमखान लोदीचा पराभव ----- येथील युध्दात केला.
- ४) इ.स. ----- मध्ये पोर्तुगीजखलाशी वास्को - द - गामा हा भारतात आला.
- ५) अल्लाउद्दीन खिल्जीने बाजार नियंत्रणासाठी ----- हा विभाग निर्माण केला.

05

B) Answer in a sentence (attempt all)

- i) In which year the sayyad rules was established in Delhi?
- ii) Who built the 'dhai Din ka Zopada' mosque at Ajmer?
- iii) What was administrative language of Delhi sultanate?
- iv) What was the main source of revenue of sultanate?
- v) In which century the Mahanubhav cult was founded?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- i) दिल्लीमध्ये सय्यद वंशाची सत्ता किती साली स्थापन झाली?
- ii) अजमेर येथील 'ढाई दिन का झोपडा' हि मशीद कोणी बांधली?
- iii) दिल्ली सुलातांनाची दरबारी प्रशासकीय भाषा कोणती होती?

- iv) सुलतानशाहीकालीन राज्याच्या उत्पन्नाचे प्रमुख साधन कोणते होते?
- v) महानुभाव पंथाची स्थापना कोणत्या शतकात झाली?
- Q.2 A) Explain concept / terms / units / events. (any two)
(word limitation minimum 60 words for each question)
- i) Bahalolkhan Lodi.
ii) Mant khab –Ut – Tavarikh.
iii) Sati custom
iv) Khalifa.
- अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)
(किमान शब्दमर्यादा - प्रत्येकी ६० शब्द)
- १) बहलोलखान लोदी
२) मंतखाब - उत् - तावारिख
३) सती पद्धती
४) खलिफा
- B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 words for each question)
- i) Explain the causes of disintegration of Bhamani Empire.
ii) Describe the status of women during the sultanate period.
iii) Explain the deed and in pact of sufi cult during the sultanate period.
iv) Describe the Archaeological sources of history of sultanate.
- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)
(किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द प्रत्येकी)
- १) बहामनी राज्याच्या विघटनाची कारणे द्या.
२) सुलतानशाहीकालीन स्त्रीयांचा दर्जा स्पष्ट करा.
३) सुलतानशाहीकालीन सुफी पंथाचे कार्य व प्रभाव स्पष्ट करा.
४) सुलतानशाहीच्या इतिहासाची पुरातत्वीय साधने स्पष्ट करा.
- Q.3 Answer in detail (any one)
(word limit minimum 200 words for each question)
- i) Discuss about the trade commerce, Industry and currency during the sultanate period.
ii) Explain the Impact of sultanate rule on India.
- सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)
(शब्दमर्यादा -प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द)
- १) सुलतानशाहीकालीन व्यापार - वाणिज्य उद्योगधंदे, व चलनव्यवस्थेवर सविस्तर चर्चा करा.
२) सुलतानशाही राजवटीचा भारतावर पडलेला प्रभाव स्पष्ट करा.

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- Z-1310
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
History - VI
British Rule in India (A.D.1757 -A.D.1857)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue and black pen only.
- iii) Use pencil for diagram.
- iv) Use for any signs, attracting attentions is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- ii)फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv)कोणतेही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The success of Lord Clive in Plessey was mainly due to the betrayal of -----.
- 2) The theory of economics drain was propounded by -----.
- 3) The Revolt of 1857 Against the English company was confined to ----- and ----- part of India.
- 4) The Industry affected most adversely the Indian economic was -----.
- 5) ----- Tribe was the first trivial group to rise Against the company.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) प्लासीच्या लढाईतील लॉर्ड क्लाइव्हचे यश हे ----- च्या फितुरीवर अवलंबून होते.
- २) आर्थिक निःसारणाचा सिध्दान्त ----- यांनी मांडला.
- ३) १८५७ च्या उठावात ईस्ट इंडिया कंपनीच्या विरोधात ----- व ----- भागात विरोध झाला.
- ४) भारतीय अर्थव्यवस्थेत ----- उद्योग हा सर्वाधिक प्रभावित क्षेत्र होता.
- ५) ----- हि आदिवासी जमात सर्वात आधी कंपनीच्या विरोधात बंड करणारी जमात होती.

B) Answer in a sentence .(attempt all)

05

- 1) Which was the new capital of Mir Qasim?
- 2) Who was the first Governor general of Bengal?
- 3) Who was the Kanwar singh?
- 4) Who was Jagat Jawahar mal?
- 5) Who was the leader of manda Tribe?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- १) मिर कासीमची नविन राजधानी कोणती होती.

2017

- २) बंगालच्या पहिला गव्हर्नर जनरल कोण होता.
- ३) कुंवरसिंह कोण होता.
- ४) जगत जवाहर मल कोण होता.
- ५) मुंडा जमातीचा नेता कोण होता.

- Q.2 A) Explain concept / terms / units / events (any two)
(word Limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Mir Qasim
 - 2) The Mahalwari system.
 - 3) Raja Ram Mohan Ray
 - 4) Misal.

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) मिर कासीम
- २) महालवारी पद्धत
- ३) राजाराम मोहन रॉय
- ४) मिसल

B) Attempt in short (any two)

- 1) Write a note on war of plassay.
- 2) Explain the work of Robert Clive.
- 3) Write a short note on cloth Industry.
- 4) Doctrine of Lapse.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्लासीच्या लढाईवर टिपण लिहा.
- २) रॉबर्ट क्लाइव्हचे कार्य सांगा.
- ३) कापडउद्योग यावर थोडक्यात माहिती लिहा.
- ४) खालसा धोरण.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word Limitation Minimum 200 for each Answer)

20

- 1) Explain the causes of 1857 Revolt.
- 2) Write a essay on The expansion of British Rule in India.

सविस्तर उत्तरे लिहा.(कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा किमान २०० शब्द)

- १) १८५७ च्या उठावाची कारणे स्पष्ट करा.
- २) भारतातील ब्रिटीश राजवटीच्या विस्तारावर निबंध लिहा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1626

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017

History - VI History of Delhi Sultanat (A.D.1200 - A.D. 1526))

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory
 2. Use blue or black pen only
 3. Use pencil for diagrams
 4. Use of any sings, attracting is prohibited
 5. All questions carry equal marks.
-
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
 3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
 4. कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यात प्रतिबंध आहे.
 5. सर्व प्रश्नांना सामान गुण आहेत.

Q.1

Explain the concept/terms/event/units (any two)

10

1. Lilacharitra
2. Khalifa
3. Ruler class in sultanate
4. Sufi cult

संज्ञा/संकल्पना/घटना/घटक स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

1. लीळाचरित्र
2. खलिफा
3. सुलतानशाहीकालीन सत्ताधारी वर्ग
4. सूफी पंथ

Q.2

Write answer in short (any two)

10

1. Explain the Hindi sources of sultanate History.
2. Describe the contribution of Altamush in sultanate architecture
3. Explain the causes of decline of Bahamani empire.
4. Describe the Military administration during the Delhi Sultanate period.

थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन)

1. सुलतानशाहीकालीन इतिहासलेखनाची हिंदी साधने सांगा.
2. सुलतानशाहीकालीन अल्टमशचे स्थापत्यविषयक योगदान स्पष्ट करा.
3. बहामनी साम्राज्याच्या पतनाची कारणे सांगा
4. दिल्ली सुलतानशाहीकालीन लष्करी प्रशासनाचे वर्णन करा.

Q.3

Write answer in detail (any one)

1. Explain the Deccan policy of Allauddin Khilji
2. Describe the Economic condition during the Sultanate period

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

1. अल्लाउद्दीन खिल्जीचे दक्षिण धोरण स्पष्ट करा.
2. सुलतानशाहीकालीन आर्थिक स्थिती विशद करा.

10

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1626
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
History - VI
British Rule in India (A.D.1757 - A.D.1857)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B

1. All questions are compulsory
2. Use blue or black pen only
3. Use pencil for diagrams
4. Use of any sings, attracting attention is prohibited

1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
4. कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

Explain the concepts/terms/units (any two)

10

- i. Mirkasim
- ii. Cartige event
- iii. Regulating act(1773)
- iv. Marcantlism.

संकल्पना/संज्ञा/घटक/स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- i. मिरकासीम
- ii. काडतुस प्रकरण
- iii. रेग्युलेटिंग ॲक्ट (1773)
- iv. व्यापारवाद

Q.2

Write Answer in short (any two)

10

1. Give the Reforms of Lord Cornwallis
2. Write the causes of 1857 Revolt.
3. Give the features of mahalwari system.

2017

4. Describe the effects of war of Buxar

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

1. लॉर्ड कॉर्णवालिसच्या सुधारणा सांगा.
2. 1857 च्या उठावाची करणे लिहा.
3. महालवारी पद्धतीची वैशिष्टे सांगा.
4. बक्सारच्या लढाईचे परिणाम विशद करा.

Q.3

Write Answer in detail (any one)

1. Discuss about the causes and effects of battle of plassi
2. Review the Administrative system of British Rule Between A.D.1757 to 1857 A.D.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

1. प्लासीच्या युद्धाची कारणे व परिणाम विशद करा.
2. इ.स. 1757 ते 1857 या काळातील ब्रिटिश प्रशासन व्यवस्थेचा आढावा घ्या.

10

SUBJECT CODE NO:- Z-1247
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
History -IX Historiography

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory
 - ii) Use black and blue pen only .
 - iii) Use pencil for diagrams
 - iv) Use any signs, attracting attention is prohibited
-
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत .
 - ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनाचाच वापर करावा .
 - iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
 - iv) कोणतीही लक्षवेधक , सांकेतिक खुण करण्यास मनाई आहे

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- i) Coin is the _____ source of history
- ii) According to _____ all history is nothing but the rise and fall of human civilization
- iii) _____ was the first director of Archeological serve of India
- iv) The book “ Rise of Maratha Power ” was written by _____
- v) _____ is the author of “History of Sanskrit literature”

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

०५

- i) नाणे इतिहासाचे _____ साधन आहे
- ii) _____ च्या मते , सर्व इतिहास म्हणजे मानवी संस्कृतीचा उदय व अस्त होय
- iii) _____ हा भारतीय पुराणवस्तुसंशोधन खात्याचा पहिले संचालक होय
- iv) “द राईज ऑफ मराठा पावर” हा ग्रंथ _____ ने लिहिल आहे
- v) _____ हा “हिस्ट्री ऑफ संस्कृत लिटरेचर” या ग्रंथाचा लेखक आहे

B) Answer in a sentence (Attempt all)

05

- i) Who is the founder of “socialist international labor organization”?
- ii) who is the author of “Annals and Antiquite of Rajasthan ” ?
- iii) Who is the father of modern history writing ?
- iv) Who wrote the book “Military History of India”?
- v) In which civilization Mohenjodado and Harappa were found ?

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)
- “सोशॅलिस्ट इंटर नॅशनल लेबर ऑर्गनायझेशन” चा संस्थापक कोण आहे ?
 - “अॅनल अँड अँटीक्वीटी ऑफ राजस्थान” या ग्रंथाचा लेखक कोण आहे ?
 - आधुनिक इतिहास लेखनाचा जनक कोण आहे ?
 - “मिलिटरी हिस्ट्री ऑफ इंडिया” हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे
 - मोहेंजोदडो आणि हरप्पा हि नगरे कोणत्या संस्कृतीत आढळली ?

०५

- Q.2A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- Forts
 - sir Martimer whilar
 - Dr. R.G. Bhandarker
 - History and Sociology

10

- अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा . (कोणतेही दोन)
- (प्रत्येक प्रश्नासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)
- किल्ले
 - सर मार्टीमर व्हीलर
 - डॉ. आर.जी. भांडारकर
 - इतिहास आणि समाजशास्त्र

१०

- B) Attempt answers in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- Discuss the secondary source of history
 - Describe the Marxists trend in history writing
 - State the various kind of history
 - Give the information about the contribution of M. G. Randhe in the history writing
 - Give the various steps of history research method

10

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
- (प्रत्येक प्रश्नासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)
- इतिहासाच्या दुय्यम साधनांची चर्चा करा
 - इतिहास लेखनातील मार्क्सवादी प्रवाहाचे वर्णन करा
 - इतिहासाच्या विविध प्रकारची चर्चा करा
 - इतिहास लेखनातील एम.जी. रानडे यांच्या योगदानाची माहिती द्या
 - इतिहास संशोधन पद्धतीचे विविध टप्पे सांगा

१०

- Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- Explain the contribution of Ranke as a father of modern history writing
- Explain the role of A.S. Altekar as a nationalist historian in history writing

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नासाठी किमान २०० शब्द मर्यादा)

i) आधुनिक इतिहास लेखनाचा जनक या नात्याने रँकेचे योगदान स्पष्ट करा

ii) एक राष्ट्रवादी इतिहासकार या नात्याने ए.एस. अळतेकारांची इतिहास लेखनाची भूमिका स्पष्ट करा

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1428

FACULTY OF ARTS

B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017

History - XIII

Historiography

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- (i) All questions are compulsory.
- (ii) Use black or blue pen only.
- (iii) Use pencil for diagrams.
- (iv) Use of any signs, attracting is prohibited.
- (v) All question carry equal marks.

- (i) सर्वे प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- (iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- (iv) कोणत्याही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- (v) सर्वे प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts/terms/units (any two)

10

- (i) Forts
- (ii) William Jones
- (iii) V.D Sawarkar
- (iv) Subaltern history

संकल्पना /संज्ञा/घटक स्पष्ट करा? (कोणत्याही दोन)

- (i) किल्ले
- (ii) विल्यम जोन्स
- (iii) वि.दा सावरकर
- (iv) सामन्याचा इतिहास

Q.2 Write answer in the short (any two)

10

- (i) Describe the relations between history and sociology.
- (ii) Write a short note on bakher as a source of history.
- (iii) Give the contribution of V.K. Rajwade in the history writing.
- (iv) Discuss the work of Grant Duff as a imperialist historian.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- (i) इतिहास व समाज शास्त्र यांचा संबंध स्पष्ट करा ?
- (ii) इतिहासाचे साधन या नात्याने बखरीवर टिप लिहा ?
- (iii) वि.का.राजवाडे यांचे इतिहास लेखनातील योगदान सांगा ?
- (iv) साम्राज्यवादी इतिहासकार या नात्याने ग्रॅंटडफच्या कार्याची चर्चा करा?

Q.3 Write answer in detail (any one)

10

- (i) Describe in brief about auxiliary branches of history
- (ii) Discuss the role of A.S Altekar in history writing

सविस्तर उत्तर लिहा? (कोणतेही एक)

- (i) इतिहासाच्या सहाय्यभूत शाखांचे थोडक्यात वर्णन करा?
- (ii) इतिहास लेखनातील ए.स अळतेकरांच्या भूमिकेची चर्चा करा ?

SUBJECT CODE NO:- Z-1051
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
History - XIV
Landmarks in the History of Modern World

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A)

Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- discovered American Continent.
- 2) Thomas Pen wrote the ----- book.
- 3) Wholtear wrote the ----- book.
- 4) Elivitney discovered -----.
- 5) Twentieth century was called -----.

रिकाभ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) अमेरिका खंडाचा शोध ----- यांनी लावला.
- २) थॉमस पेन यांनी ----- ग्रंथ लिहीला.
- ३) व्हाल्टेअर यांनी ----- ग्रंथ लिहीला.
- ४) एलिव्हिटने याने ----- शोध लावला.
- ५) २०व्या शतकास ----- असे म्हणतात.

B)

Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) Who discovered the printing press?
- 2) When the treaty of Paris was done after American war of independence.
- 3) Who invented the Airoplane?
- 4) Who was the German Emperor in the First World War.?
- 5) When did the second world was finished?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) मुद्रण कलेचा शोध कोणी लावला?
- २) अमेरिकन स्वातंत्र्य युद्धानंतर पॅरिसचा तह केव्हा झाला?
- ३) विमानाचा शोध कोणी लावला?
- ४) पहिल्या महायुद्धातील जर्मन सम्राट कोण?
- ५) दुसऱ्या महायुद्धाचा शेवट कधी झाला?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/ units/ events. (any two)

10

- 1) Martin Luther King.
- 2) George Washington
- 3) Marie Antoinette
- 4) Renaissance

संकल्पना /संज्ञा/ घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) मार्टीन ल्यूथर कींग
- २) जॉर्ज वॉशिंग्टन
- ३) मेरी अन्टाईनेट
- ४) प्रबोधन

B) Attempt answers in short. (any two)

10

- 1) State the cause of religious reformation movement.
- 2) Describe the reign of terror.
- 3) Write about the work of Lenin
- 4) Give the causes of industrial revolution.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) धर्म सुधारणा चळवळीचे कारणे सांगा.
- २) दहशतीच्या राजवटीचे वर्णन करा.
- ३) लेनीनची कामगिरी लिहा.
- ४) औद्योगिक क्रांतीची कारणे सांगा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the causes and effects of the First World War.
- 2) State the effects of French revolution.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) पहिल्या महायुद्धाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा?
- २) फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम सांगा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1513
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
History - XVI

Glimpses of the History of Marathwada (Up to A.D.1948)

[Time: 1:30Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use Black or Blue pen only.
 - iii) Use pencil for diagrams.
 - iv) Use of any signs, attracting attention prohibited.
 - v) All questions carry equal marks.
 - i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
 - ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
 - iii) अकृतासाठी पेन्सिलचा वापर करावा
 - iv) कोणतेही लक्षवेधक खूण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
 - v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत
- Q.1 Explain the concepts/terms/units (any two):- 10
- i) Satvahan dynasty
 - ii) Ellora Caves
 - iii) Veershaiva Cult
 - iv) Hindu Mahasabha
- संकल्पना/संज्ञा/घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन):-
- i) सातवाहन घराणे
 - ii) वेरूळ लेण्या
 - iii) वीरशैव पंथ
 - iv) हिंदु महासभा
- Q.2 Write answer in short(any two):- 10
- (i) Explain philosophy of Buddhism.
 - (ii) State the role of newspapers in Hyderabad freedom struggle.
 - (iii) Give the information about temple architecture in Marathwada.
 - (iv) Describe the student movement in Hyderabad freedom struggle.
- थोडक्यात उत्तरे लिहा(कोणतेही दोन):-
- i) बौद्ध धर्माचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा
 - ii) हैदराबाद मुक्तीसंग्रामातील चित्रपटांची भूमिका विशद करा
 - iii) मराठवाड्यातील मंदिर स्थापत्याची माहिती द्या
 - iv) हैदराबाद मुक्तीसंग्रामातील विद्यार्थ्यांच्या चळवळीचे वर्णन करा
- Q.3 Write answer in detail(any one):- 10
- (i) Explain the achievement of Yadav dynasty in Indian history.
 - (ii) Give an account on the contribution of Swami Ramanada Tirth in Hyderabad freedom movement.

सविस्तर उत्तर लिहा(कोणतेही एक):-

i)भारतीय इतिहासातील यादव घराण्याची कामगिरी स्पष्ट करा

ii) हैदराबाद मुक्ती चळवळीतील स्वामी रामानंद तीर्थ यांचा योगदानाच्या आढावा घ्या

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1513
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
History - XVI
Nationalist Movements in South-East-Asia

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use Black or Blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii) अकृतासाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv) कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1

Explain the concepts/terms/units (any two):-

10

- (i) Spain-America war-(1898)
- (ii) Communist party in Vietnam.
- (iii) Dr. Jose Rizal.
- (iv) National Mukti Front

संकल्पना/संज्ञा/घटक स्पष्ट करा(कोणतेही दोन):-

- i) स्पेन-अमेरिका युद्ध(१८९८)
- ii) विएतनाम मधील साम्यवादी पक्ष
- iii) डा. जोसे रिझाल
- iv) राष्ट्रीय मुक्ती आघाडी

Q.2

Write answers in short(any two):-

10

- (i) Give the information about the work of Ram IV Mahamongkul.
- (ii) Discuss about Dutch colonial policy in Java.
- (iii) Describe the independence movements in Burma.
- (iv) Give the information about political parties in Laos.

थोडक्यात उत्तरे लिहा(कोणतेही दोन):-

- i) राम चौथा महामोन्गकुन यांच्या कार्याची माहिती द्या.
- ii) उचांच्या जावामधील वसाहतवादाविषयी चर्चा करा
- iii) ब्रह्मदेशाच्या स्वातंत्र्य लढ्याचे वर्णन करा
- iv) लाओसमधील राजकीय पक्षाची माहिती द्या

2017

Q.3

Write answers in detail(any one):-

- (i) Give the information about regime of President Ferdinand Markos.
- (ii) Describe the causes of nationalism in Philippines .

सविस्तर उत्तर लिहा(कोणतेही एक):-

- i) राष्ट्राध्यक्ष फर्डिनांड मार्कासच्या राजवटीची माहिती द्या
- ii) फिलिपाइन्स मधील राष्ट्रवादाचा कारणांचे वर्णन करा

10

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1662
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
History - XI History of Ideas

[Time:1:30Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i. All questions are compulsory.
- ii. Use black or blue pen only.
- iii. Use pencil for diagrams.
- iv. Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- v. All questions carry equal marks.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
५. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concept/ terms /units. (any two)

10

1. Bharatvarsha
2. Vatan
3. Dhamma-vijay
4. Masque

संकल्पना/ संज्ञा /घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

१. भारतवर्ष
२. वतन
३. धम्मविजय
४. मशिद

Q.2 Write answers in brief. (any two)

10

1. Explain the importance of Bhakti movement.
2. Discuss the fort architecture in Maharashtra.
3. Explain the importance of Khilafat in Islam religion.
4. What is mean by Agrahara?

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. भक्ती चळवळीचे महत्व स्पष्ट करा.
२. महाराष्ट्रातील किल्ले स्थापत्यावर चर्चा करा.
३. इस्लाम धर्मातील खिलाफतचे महत्व सांगा.
४. आग्रहार म्हणजे काय?

Q.3 Write answer in detail. (any one)

10

1. Give the information about the religious concept in India.
2. Discuss about Indian renaissance.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

१. भारतातील धार्मिक संकल्पना स्पष्ट करा.
२. भारतीय प्रबोधनाविषयी चर्चा करा.

OR

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1662
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
History - XI History of U.S.A.(A.D. 1861 - A.D. 1945)

[Time:1:30Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i. All questions are compulsory.
 - ii. Use black or blue pen only.
 - iii. Use pencil for diagrams.
 - iv. Use of any signs, attracting attention is prohibited.
 - v. All questions carry equal marks.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 ३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 ४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 ५. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concept/ terms /units. (any two)

10

1. President Taft
2. Pearl Harbour
3. Progressive movement
4. Great depression

संकल्पना/ संज्ञा /घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

१. राष्ट्राध्यक्ष टॅफ्ट
२. पर्ल हार्बर
३. प्रागतिक चळवळ
४. महामंदी

Q.2 Write answers in brief. (any two)

10

1. Discuss the post-civil war reconstruction programme in America.
2. Why did U.S.A enter in to the First World War? Discuss.
3. Write a note on president Mackinleys administration.
4. Examine internal policy of Theodore Roosevelt.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. यादवी युद्धात अमेरिकेच्या पुनर्रचना कार्यक्रमाची चर्चा करा.
२. अमेरिका पहिल्या जागतिक महायुद्धात का उतरली? चर्चा करा.
३. अध्यक्ष मॅकिन्लेच्या प्रशासनावर माहिती लिहा.
४. थिओडोर रुझवेल्टच्या अंतर्गत धोरणांचे परीक्षण करा.

Q.3 Write answer in detail. (any one)

10

1. Discuss the career of Woodrow Wilson.
2. State the objectives of the 'New Deal' program of F. D. Roosevelt.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

१. वुड्रो विल्सनच्या कामगिरीची चर्चा करा.
२. एफ.डी. रुझवेल्टच्या नवोपक्रम धोरणाची उद्दिष्टे सांगा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1663

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017

History - XII Women's Struggle in Modern India OR History of China (A.D. 1900 - A.D. 1950)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- All questions are compulsory.
 - Use black or blue pen only.
 - Use pencil for diagrams.
 - Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 Explain the concept/ terms /units. (any two)

10

- Tarabai Shinde
- Hindu Code Bill
- Mahatma Fule
- Aruna Asafali

संकल्पना/ संज्ञा /घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- ताराबाई शिंदे
- हिंदू कोड बिल
- महात्मा फुले
- अरुणा असफअली

Q.2 Write answers in brief. (any two)

10

- Write a note on the work of Sarojini Naidu in national struggle for independence.
- Give the information about consent bill.
- Give an account on struggle for women's education.
- Discuss the work of Sharda Sadan.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- राष्ट्रीय स्वातंत्र्य लढ्यातील सरोजिनी नायडूंच्या कार्यावर टीप लिहा.
- संमती वयाच्या बिलाविषयी माहिती लिहा.
- स्त्री शिक्षणाविषयक संघर्षाचा आढावा घ्या.
- शारदा सदनच्या कार्याची चर्चा करा.

Q.3 Write answer in detail. (any one)

10

- Sketch the work of women in tribal and peasant struggle.
- Discuss the social reform movement and women's emancipation.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- आदिवासी व शेतकरी लढ्यातील स्त्रियांचे कार्य रेखाता.
- समाज सुधारणा चळवळ व स्त्री मुक्तीची चर्चा करा.

OR

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- All questions are compulsory.
 - Use black or blue pen only.
 - Use pencil for diagrams.
 - Use of any signs, attracting attention is prohibited.
 - All question carry equal marks.
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1

Explain the concept/ terms /units. (any two)

- First Sino-Japanese War
- Kang -U-Wi
- Kominang
- Western countries supremacy in china

10

संकल्पना/ संज्ञा /घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- पहिले चीन - जपान युद्ध
- कांग-यु-वी
- कोमिंटान्ग
- पाश्चिमात्यांचा चीनमधील सर्वाधिकार

Q.2

Write answers in short. (any two)

- Explain the importance of Taiping Rebellion.
- Discuss the hundred day's reforms.
- Give the information about the Chinese Communist Party
- Explain the thoughts of Yen-Fu.

10

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- तायपिंग बंडाचे महत्व स्पष्ट करा.
- शंभर दिवसांच्या सुधारणांची चर्चा करा.
- चीनी कम्युनिस्ट पक्षाची माहिती द्या.
- येन-फू चे विचार स्पष्ट करा.

Q.3

Write answer in detail. (any one)

- Write an essay on Second World War and china.
- Explain the three principles of Dr. San-Yat-Sen.

10

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- दुसऱ्या चीन -जपान युद्धावर निबंध लिहा.
- डॉ.सन-यत-सेनची तीन तत्वे स्पष्ट करा

SUBJECT CODE NO:- Z-1050
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
History - XIII Fields of History
(Archaeology Museology and Tourism)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

- N.B
- Please check whether you have got the right question paper.
- All questions are compulsory
 - Use black or blue pen only

Q.1A] Fill in the blanks (Attempt all)

05

- The Archeological survey of India was established in the ----- year.
- Excavation is the important process of -----
- Head of the Museum is known as -----
- is the national museum of India.
- Religious tourism is a kind of -----

अ] रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- मध्ये भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण खाते स्थापन झाले.
- उत्खनन ही ----- ची महत्वपूर्ण प्रक्रिया आहे
- वस्तुसंग्रहालयाच्या प्रमुखास ----- म्हणतात
- हे भारताचे राष्ट्रीय संग्रहालय आहे
- धार्मिक पर्यटन हा ----- एक प्रकार आहे.

B] Answer in sentence(Attempt all)

05

- Where is the Rail-way Museum in india?
- What is the meaning of inscription?
- What is the name of Jaipur Museum?
- Where is the devgiri-fort in Marathwada?
- What is the meaning of historical tourism?

ब] एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- भारतात रेल्वे संग्रहालय कोठे आहे?
- शिलालेख म्हणजे काय ?
- जयपूर संग्रहालयाचे नाव काय आहे
- मराठवाड्यामध्ये देवगिरीचा किल्ला कोठे आहे ?
- ऐतिहासिक पर्यटन म्हणजे काय ?

Q.2A] Explain concept/terms/units / events (Any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Proto-History
2. Ajanta caves
3. Open sttipping method
4. Domestic tourism

अ] संकल्पना / संज्ञा/ घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

1. इतिहासपूर्वकाळ
2. अजंठा लेणी
3. ओपन स्टीपिंग पद्धत
4. स्वदेशी पर्यटना

B] Attempt answer in short (Any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Give the information about the history period
2. What is the test excavation, give the information.
3. Write the information about the indexing of articles.
4. Discuss about international tourism

ब] थोडक्यात लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

1. इतिहासकाळा विषयी माहिती द्या
2. चाळणी उत्खनन काय आहे , माहिती द्या
3. वस्तुंची सुची विषयी माहिती लिहा
4. आंतरराष्ट्रीय पर्यटना विषयी चर्चा करा

Q.3 Answer in detail (Any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Narrate in detail the work and uses of history museum
2. Describe in detail the role of history in tourism

सविस्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

1. इतिहास - वस्तुसंग्रहालयाची कार्ये व उपयोग सविस्तर विशद करा
2. पर्यटनातील इतिहासची भूमिका सविस्तर वर्णन करा

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1429

FACULTY OF ARTS

B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017

History - XIV

Landmarks in the History of Modern World

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1

Explain the concepts/ terms/units/ events(any two)

10

1. Nationalism
2. Religious Renaissance
3. Virginia
4. Louis XV

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना/ स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. राष्ट्रवाद
2. धार्मिक प्रबोधन
3. व्हर्जिनिया
4. १५ व लुईस

Q.2

Write answers in short(any two)

10

1. Give the social causes of French revolution
2. Give the causes of the rise of colonialism
3. Evaluate the treaty of Versaille
4. Give the features of American Constitution

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. फ्रेंच राज्यक्रांतीची सामाजिक कारणे सांगा
2. वसाहतवादाच्या उद्याची कारणे सांगा
3. व्हर्सीयच्या तहाचे मूल्यमापन करा
4. अमेरिकन राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये सांगा

Q.3

Write the answer in detail (any one);

i) Analysis the achievement of Lenin in Russian Revolution

ii) Give the significance of French revolution

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)

i)रशियन राज्याक्रांतीतील लेनिनच्या कामगिरीचे मुल्यांकन करा

ii)फ्रेंच राज्यक्रांतीचे महत्त्व विशद करा

10

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1578

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017

History - IX Fields of History (Archaeology Museology and Tourism)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- I) All questions are compulsory.
- II) Use black or blue pen only.
- III) Use pencil for diagram.
- IV) Use of any sign attracting attention is prohibited.
- V) All questions carry equal marks.

- I. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- II. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- III. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- IV. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- V. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1

Explain the concepts/terms/units (Any two)

10

- i. Temples
- ii. Forts
- iii. Royal Asiatic society
- iv. International tourism.

संकल्पना /संज्ञा/घटक स्पष्ट कर.(कोणतेही दोन)

- i. मंदिरे
- ii. किल्ले
- iii. रॉयल एशियाटिक सोसायटी
- iv. अंतरराष्ट्रीय पर्यटन

Q.2

Write answer in short (Any two)

10

- i) Explain the relations between archaeology and material science.
- ii) Give the definition of museum and museology.
- iii) Write a note on "Educational tourism".
- iv) Discuss the process of excavation.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

- i) पुरातत्व शास्त्राचा भौतिक शास्त्राशी असणारा संबंध स्पष्ट करा.
- ii) वस्तुसंग्रहालय व वस्तुसंग्रहालय शास्त्राची व्याख्या द्या.
- iii) शैक्षणिक पर्यटनावर एक टिप लिहा.
- iv) उत्खनन प्रक्रियेची चर्चा करा.

Q.3

Write answer in details (Any one)

10

- I. Give the information about the famous museums in India.
- II. Write an essay on the famous tourist places in India.

सविस्तर माहिती लिहा (कोणतेही एक)

- I. भारतातील प्रसिद्ध वस्तुसंग्रहालयाची माहिती द्या.
- II. भारतातील प्रसिद्ध पर्यटनस्थलांवर निबंध लिहा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1579

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017

History - X History of Indian National Movement (A.D. 1885 - A.D. 1947)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

i) All questions are compulsory.

ii) Use black or blue pen only.

iii) Use pencil for diagram.

iv) Use of any signs attracting attention is prohibited.

v) All questions carry equal marks

I. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे

II. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा

III. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा

IV. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

V. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1 Explain concepts /terms /units (Any two) 10

- i) V.D sawarkar
- ii) Indian nationalism
- iii) Lukhnow pact
- iv) Round table conferences

संकल्पना /संज्ञा/घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- i) वि.दा. सावरकर
- ii) भारतीय राष्ट्रवाद
- iii) लखनौ करार
- iv) गोलमेज परिषद

Q.2 Write answer in short (any two) 10

- i. Discuss the work of Anee bezant in home-rule movement
- ii. Give the information about 'Azad hind sena'.
- iii. Explain the importance of "quit India movement".
- iv. Write a short note on Muslim league.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- i) होमरूल चळवळीतील अॅनि बेझंटच्या कार्याची चर्चा करा
- ii) आझाद हिंद सेनेची माहिती द्या
- iii) भारत छोडो आंदोलन चे महत्व स्पष्ट करा
- iv) मुस्लीम लीगवर टीप लिहा

Q.3 Write answer in detail (Any one) 10

- I) Explain the work of Lokmanya Tilak
- II) Discuss the contribution of revolutionaries in Indian freedom movement

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- i) लोकमान्य टिळकांचे कार्य स्पष्ट करा.
- ii) भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीतील क्रांतिकारकांच्या योगदानाची चर्चा करा.